Ч. 49 (14.297). Львів, середа 4. березня 1936. Рік LVII.
Opłata pocztowa opłacona ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Неполаднана справа національної номенклятури.

Обіжник міністерства внутрішніх справ у справі термінів „руський“ та „український“.

ПАТ подає таку телеграму:
„Міністер внутрішніх справ видав обіжник
до воєводів і державного комісаря на м. Вар-
шаву з вияснениям, що вислів „рускі — ру-
сіньскі“, вжитий у законі з 21 липня 1924 про
державну мову і мову урядування державних
і самоуправних властей, торкається також
тої частини населення, яка свою національ-
ність і мову окреслює, як українську. Обіжник
стверджує, що вживання назви „україн-
ський“ не суперечить духові цитованого за-
кону, і тому не повинен давати підстав для
стосування якихнебудь обмежень або утруд-
нень. Вислів „український“ може бути вжива-
ний нарівні з висловом „рускі“.“
— Не знаємо, наскільки та телеграма ПАТ-а
вірно віддає текст чи зміст міністеріяльного
обіжника. Якщо так, то треба висловити здиву-
вання з приводу саме такої стилізації того обіж-
ника, яка в ніякому разі українців задоволни-
ти не може. Бо з такого обіжника виходить, що
членам багатоміліонової української нації що-
йно тепер дозволено називатися українцями!
Тимчасом вимогою українців не було утотожни-
ти вислови „рускі“ й „український“, бо це зро-
бив уже напр. аркуш А при переписі населення
у 1931 році (дарма, що потім якимось чудом-
дивом Статистичний Уряд почав розбивати на-
селення поміж дві „національні групи“ — руску
і українську!): нашою вимогою було змінити
анахронічну офіціяльну номенклятуру з „ру-
ської“ на „українську“. Річ ясна, що ніхто нікому
не може накидати національної назви і тому
кожний громадянин може називати себе так, як
йому до вподоби. Річ тільки в тому, якої назви
вживає держава, яка назва фігурує на держав-
них школах, у статистиці і т. д. Виснення цієї
кардинальної справи не находимо у цитованій
телеграмі ПАТ-а. Якщо такий обіжник кладе
остаточно край неграмотному крутійству мо-
сквофільської преси, що — мовляв — всі „ру-
сини“ це „русскі“, себто росіяни, — то проте той
обіжник має характер паліятивний і не усуває
помилки, істнуючої у кепському законі. Через
те, що закон може бути змінений тільки зако-
ном, сподіваємось, що зміну офіціяльної но-
менклятури переведе у найближчому часі новий
закон. Покищо справа надалі неполаднана.

Англія домагається нафтових санкцій.

ЗУСИЛЛЯ ПОСЕРЕДНИЦТВА.

ЖЕНЕВА, 3. 3. ПАТ. Засідання комітету
18-ох почалося вчора в год. 16. Після предсідни-
ка комітету знавців та інших забрав слово
французький міністер закорд. справ Флянден.
Він запропонував скликати комітет 13-ох (яко-
го завданням є посередництво між Італією й
Абісинією), щоб він зажадав від воюючих сто-
рін припинити війну. Англійський міністер за-
корд. справ Іден піддержав Флянденову думку,
але звернув увагу, що не треба переривати на-
рад комітету 18-ох, „тимбільше, що він має пе-
ред собою плян праці над уліпшенням санк-
цій“. Англія готова прилучитися до всякої по-
станови комітету дотично нафтових санкцій.
Британський уряд висловлюється за введенням
ембарга на нафту і готов причинитися до того,
щоб скоро ввели відповідні зарядження, якщо
інші члени Ліги Націй, що постачають Італії
нафту, взялиб на себе ці самі зобовязання.

Предсідник комітету Васконсельос обіцяв
передати пропозицію комітетові 13-ьох, а після
того рішення скликати комітет 18-ьох. Комітет
13-ох збереться нині в год. 11.

Вчорашнє засідання, зокрема заява Ідена,
викликали живі коментарі. Уважають, що го-
стра постава Англії витворила поважну си-
туацію.

ІТАЛІЯ ГРОЗИТЬ.

РИМ, 3. 3. ПАТ. Італійські півурядові круги
знову стверджують, що на загострення санкцій
Італія відповілаб новими протисанкційними по-
становами, яких ступінь залежатиме від харак-
теру та засягу нових санкцій.

АНГЛІЙЦІ НЕ БОЯТЬСЯ.

ЛЬОНДОН, 3. 3. ПАТ. Як подає Райтер, у
Льондоні зовсім спокійно приймають вістки
про можливе виступлення Італії з Ліги Націй.
Уважають, що переговори Мусолінія з фон Гас-
селем не дали висліду; обі сторони лише пробу-
вали грунт на випадок, якщоб розвиток подій
змусив Італію зблизитися до Німеччини.

На запит у палаті громад Моріссон відповів,
що поготівля на Середземному Морі коштує
150.000 фунтів місячно.

АМЕРИКА МОЖЕ ВВЕСТИ ЕМБАРГО НА НАФТУ.

НЮ ЙОРК, 3. 3. ПАТ. Комунікат державно-
го департаменту заперечує чутки, буцімто ва-
шингтонський уряд ніколи не давав Англії за-
певнень дотично ембарга на нафту і стверджує,
що на основі нового закону про невтральність
президент може заборонити вивіз нафти. Що-
правда, Рузвельт не перешкоджував у вивозі
воєнного матеріялу, але намагався вплинути на
експортерів, щоб ним не торгували.

Британські зброєння необхідні.

БІЛА КНИГА.

ЛЬОНДОН, 3. 3. ПАТ. Нині рано появилася
„біла книга“ в справі народньої оборони; вона
обіймає 18 сторінок. Британський уряд ствер
джує, що у теперішній ситуації не мав він ін-
шого виходу, як перевести ревізію своїх збро-
єнь та вишукати необхідні засоби, що дозволи-
либ Англії забезпечитися перед нападом і з дру-
гої сторони — відповісти міжнароднім зобовя-
занням, беручи участь у спільній акції. Міжна-
родня ситуація не дозволяє Великій Британії
зосередити морські сили коло матірних побе-
реж — напр. з огляду на зброєння інших дер-
жав та східно-африканську війну. Опісля „біла
книга“ вияснює причини, через які Велика Бри-
тання сповнила засоби безпеки на Середземному
та Червоному Морі. М. ін. вказує на завзяту
італійську пропаганду, що в серпні минулого
року грозила поширенням конфлікту.

АНГЛІЯ ПРИСПІШУЄ МОРСЬКІ ЗБРОЄННЯ.

ЛЬОНДОН, 3. 3. ПАТ. Як подає „Дейлі Те-
леграф“, вістки про приспішену будову кораб-
лів стрінулися з урядовим потвердженням.
Контрторпедовці з 1935 р. почали будувати
скоріше, як звичайно, а 7 суперконтрторпедов-
ців із 2 інші одиниці будуватимуть у дуже ско-
рому темпі. Цього року спустять на воду не
менше контрторпедовців, як минулого. „Мор-
нінг Пост“ стверджує з вдоволенням, що, вико-
нуючи льондонський договір, Англія не зни-
щить заборонених у ньому кружляків, лише за-
ступить їхні 7- і 5-цалеві гармати 6-цалевими.

Господарська нарада у Варшаві.

Кілька думок з приводу її влаштування та її висідів.

Львів, 3. березня 1936.

Бувають гасла, що захоплюють, що скермо-
вують увагу широких мас у визначеному на-
прямку, що проникають у глибину громадської
думки. В часах поголовної нужди, викликаної
повоєнною саламахою початкового економіч-
ного підему, а потім і кризи, яких признакою є
змагання до заспокоєння елементарних потреб
жолудка міліонів — господарські гасла прийма-
ють маси з великою увагою: їх слухають надіб-
но всі ті, що їм було колись добре, і ті, що їм
все було зле, а всі з одною метою, щоб „часи
поправилися“. Звідти теж таке велике заціка-
влення господарським життям взагалі, звідти і
змагання навіть пересічного громадянина вглиб-
блюватись у господарські проблеми, яких роз-
вязки не можуть саме серед сьогоднішніх ви-
няткових господарських умовин подати навіть
найміцніші економічні мозки.

Недавно тому кинув премієр Косцялковський
гасло: „Праці і хліба усім“. Це гасло замикає у
собі безперечно цілу господарську й соціяльну
програму, а поза цим — якуж просту — полі-
тичну ціль. Гасло велике, сильне і звучне. Таке
звучне, що видається воно наче відгомін тих
гасел, які в ріжних часах і видах, а в таких ду-
же подібних словах були виписані всякими кра-
сками на прапорах ріжних соціяльних, госпо-
дарських та у висліді й політичних течій кіль-
кох останніх десяток літ. На ріжних прапорах,
що райдуга їх красок кінчається червоним ко-
льором по тому боці барикади. Було під цими
численними прапорами багато визначних лю-
дей, що прямували до здійснення цих гасел.
Вислід — сьогоднішнє економічне положення
світу.

Вертаючись до гасла премієра, треба сказа-
ти, що у його звук вслухались економісти й го-
сподарські провідники, вслухались усі, що пра-
цюють, а найбільше ті, що хотілиб працювати
а праці і хліба для них нема. І всі вони чекали на
здійснення великої у гаслі програми. Вона по-
чала реалізуватись прискореним темпом. З уст
представників нового уряду довідались ми, що
господарське положення не то, що погане, а
просто грізне. І то тим грізніше, що в слушний
мент не зроблено тих потягнень, які моглиб здер-
жати багато дечого, що громадяни платили по-
тім черговими тягарами. А громадянство вже
було так звикло до експериментів над собою,
було так силоміць переконане, що є хтось, хто
за нього думає і за нього старається, що вже пе-
рестало реагувати на прояви, які котили госпо-
дарський світ у долину. Господарську критику
й думку зрівняно з протиурядовим голосом, а
повна млявість і служальність залежних не мо-
гла заступити здорової громадської думки і су-
спільного духа громадської організації.

А події йшли своїм шляхом. Кожний рік при-
носив 300.000 приросту нових громадян, себто
цілу нову армію, до тих, яким не було праці та
хліба. Тільки урядова статистика подає пів мі-
ліона зареєстрованих безробітних у містах, по-
за бодай такоюж кількістю тих нещасливців, що
їх вже не реєструють. А на селах, на основі
останніх обчислень, є в Польщі 4,800.000 без-
робітних селян, що живуть наласці своїх кре-

...ників і родин. Аграрна структура села ще далі погіршується, нема відпливу населення до міст, а еміграції не то нема, а прибуло ще в одному році коло 150.000 реемігрантів з ріжних країв, передовсім із Франції. Рентовність селянських господарств пропала цілком, а промисл борикається з трудношами внутрі й зовні, приглядаючись безрадно розростові статистичних експериментів, що коштували багато — з мінімальними ефектами для підему загального рівня господарки. Розвалювалось поволі ремесло — остоя дрібноміщанства, грошевий ринок фактично почав завмірати.

Отже є що направляти, є над чим працювати не для здійснення, а бодай для започаткування гасла „Праці та хліба усім". Але до такої праці треба вийти з круга взаємної адорації, треба перейти на громадський майдан публичної опінії, треба приняти допомогу від широких верств тих, для яких нинішне положення нестерпне. Виломом цієї нової методи праці (якої доброї колись, а якої упослідженої сьогодні!) мала бути господарська нарада у Варшаві, що відбулася в днях 28. лютого — 2. березня ц. р. Покликано до нарад над справою господарського положення представників усіх ділянок господарського життя: хліборобства, промислу, торговлі, ремесла. Наради відкрили 28. лютого ц. р., надаючи їм окрему вагу промовами премієра Косцялковського і міністра скарбу та фактичного керманича господарської політики держави Квятковського. Промовляли інші міністри господарських ресортів, а далі представники зорганізованих галузей господарського світу. Комісійні наради уладжено так, щоби представники ріжних ділянок господарського життя, отже хліборобства, промислу, торговлі, ремесла, радили разом над проблемами, що одинаково цікавлять усе господарське життя. Це на те, щоб узгіднювати, або зводити до дуже близьких погляди поодиноких груп. В комісіях не голосовано внесків, а всі принимано як матеріял до розгляду уряду, який у цей спосіб хотів зібрати погляди найбільшого числа господарських діячів на засадничі справи господарської політики. Так повстав збір матеріялів, які мають служити підставою дальшим працям уряду.

Практичні вислідки наради? Заки відповімо — одна пригадка. Коли в р. 1926 прийшли до влади потравневі діячі, скликав премієр Бартель подібну нараду у господарських справах. Багато тоді зібрано матеріялу, багато передискутовано, одначе мало з цього використано. Мало, бо було мало охоти рахуватися з гадкою загалу. Але часи змінилися, лихо нависло велике, далися чути з верхівки голоси компетентних чинників, що вони хочуть почути голос загалу. Може цим разом піде вслід за закликом добра воля вибрати з наради те, що потрібне і корисне не тільки для хвилевого ефекту, але й для цілости господарського життя змучених кругів громадян. Коли ця добра воля не буде параліжована побічними впливами, а матиме направду на увазі гасло „Праці та хліба всім" — то й ця нарада матиме своє значіння.

На нараді були і представники українського господарського життя. Було їх надто мало, щоби працювати в усіх комісіях, хоч є у нас люди, які неодно добре можуть сказати. А ті, що були, висунули цілу низку болячок, що нас українців, найбільше обходять. Чекаємо, що буде з цими справами загалом, а з нашими окрема. Бо хочемо вірити, що господарська нарада була скликана на те, щоб дати вислідки. А їх зреалізування — у руках її ініціяторів. Бо навіть найгарніші гасла мусять виповнятись змістом, якщо не мають пройти без відгомону попри увагу і надію громадянства.

З польської преси.

Чи українство загрожує польщині?

Під таким заголовком помістив у найновішому числі „Польсько-Українського Бюлетину" статтю д-р Т. Окуневський. Після деяких ремінісценцій з минулого автор відповідає: „Українство дійсно загрожує польщині. Але якій? Тій польщині, яка сидить вигідно при бюрках, замикає нам наші українські школи, вводить замісць них утраквістичні школи, викидає нам українських управителів шкіл, а на їх місце опроваджує поляків, бере високу платню, гримає на той нарід, що босий приходить до них зі скаргою та не допускає, щоб щонебудь українське виросло на цій землі". Така дійсність може викликати тільки того роду реакцію, щоб вирватися з цього приниження хочби на кінець світа. Але на думку автора подібна відрухово-чуттєва політика була би згубна для нашого народу, як це врештою було вже в нашій історії. Тому автор уважає, що думка, що її кинули посли Луцький, Мудрий і Целевич про нормалізацію польсько-української взаємин, була би спасенна, якби знайшла відповідний відгомін по польській стороні.

„Українське громадянство терпеливо піддалося новому гаслові, хоч до цього часу на низах ніщо не змінилось і українці не можуть бути навіть капралями у польськім війську. Український нарід терпеливо це зносив і чекає, що з цього вийде. Чи вийде з цього нова ера? Тут починається „будова держави у глибину". Або польський нарід здобудеться на таку енергію, щоби задушити в собі кресового Заглобу, або не здобудеться. Тоді стане в майбутньому хіба тільки матеріялом для будови іншої держави в Середущій Европі, що буде здвигнена на моральній правді і дисципліні. Хто буде осередком тої держави, цього не знаю, у кожному разі не буде ним поляк, що не дотримує слова та не знає дисципліни".

Переходячи до заяви премієра Косцялковського, що викликала деякі надії у автора, підкреслює він конечність, щоб саме уряд дав приклад пошани конституційних прав. І далі пише: „Де виконання законів з 1922. і 1923. рр., що обіцяли автономію, університет, прийняття українців до центральних і провінціональних урядів, де це все? Апель премієра до українського громадянства, щоб воно шанувало конституційні права, в першу чергу треба звернути до польського уряду... Тоді ніщо не буде загрожувати польщині з української сторони".

Ще про Волинь.

У „Бунті Млодих" з 25. лютого є цікаво написана стаття Ксаверія Прушинського про Волинь. Автор малює сильветку одного кельнера у волинському ресторані, що колись служив у великому польському дворі на Волині. Змінилася психіка цього слуги. Колись для нього були оправдненими панами тільки ті великі землевласники. Тепер він бачить панів в урядових достойниках. Кельнер не відокремлений у своїх поглядах. Тепер в очах всього автохтонного населення Волині Польщу репрезентує власне цей урядничий світ. Така „польонізація дуже ефектовна і дуже нетрівка". „Національність, яку в цьому краю утотожнюють з урядовцем, стягає на себе всю ту нехіть, спрямовує проти себе ті всі пориви до бунту, які проти кожної влади нуртують у цім краю. Треба памятати, що на Волині можливо і є „тубильні" посли, але щораз менше тубильних війтів. Хто годиться з тим станом річей, що повстав внаслідок систематичної 16-літньої праці на Волині? Правдоподібно лише ті, які перед війною і по війні, перед революцією і по революції, постійно шукають когось, кому могли би подавати, змінювати й огрівати тарелі".

А. ЧЕХОВ.

ЛЮДИНА В ФУТЕРАЛІ.

На саміськім кінці села Мировосицького, у стодолі війта Прокопа, розташувалися на нічліг припізнені ловці. Було їх тільки двох: ветеринар Іван Іванович і гімназійний учитель Буркін. Іван Іванович проживав на кінній станиці під містом і ось приїхав на полювання, щоби подихати свіжим повітрям, а гімназійний учитель Буркін кожного літа гостював у графів П. і був тут віддавна своїм чоловіком.

Не спали. Іван Іванович — високий, сухорлявий дід із довгими вусами, сидів під дверима і курив папіроску; на нього світив місяць. Буркін лежав у стодолі на сіні, і його не було видно в пітьмі.

Розказували собі всячину. Між іншим говорили про те, що жінка війтова Мавра за ціле своє життя не вихиляла носа поза своє село, ніколи ще не бачила міста ані залізної дороги, а за останніх десять років вічно сиділа за піччю і лиш по ночах виходила на вулицю.

— Щож тут дивного! — каже Буркін, таких людей, що як рак-пустельник або слимак залазять у свою шкаралупу, на світі немало. Може бути, що в цьому явище — атавізму, наворот до часів, коли предки людей не були ще суспільними тваринами і жили кожний для себе у своїх печерах, а може бути й таке, що це тільки одна з ріжноманітностей людських характерів — хто його знає? Я не природник і не моя річ забирати тут голос, я тільки хочу сказати, що такі люди як Мавра явище неріденне. От хоч би, недалеко шукаючи, два місяці тому помер у нас у місті учитель грецької мови, мій товариш Білик. Ви мабуть чули про нього? Він був оригінальний тим, що все, навіть у претарну погоду, виходив з дому в кальошах, з парасолею і обовязково в теплім пальті на ваті... І його парасоля була в футералі і годинник у футералі з сірої замші і — як виймав ножик застругати олівець, то й ножик був у футералі; навіть саме лице було наче теж у футералі, бо він вічно тримав його в піднятім комірі. Він носив темні окуляри, теплу камізольку, в уха закладав вату — а як сідав до повозу, то казав підносити „буду" догори. Словом — у тієї людини видно було якесь непоборне бажання обвести себе шкаралущею, зробити собі футерал, щоби його захистив від усяких зверхніх впливів. Дійсне життя дразнило його, страшило, держало у вічній тривозі — і навіть може бути, що тому, аби виправдати оту свою несміливість і свою нехіть до сучасного, він усе хвалив минуле і те, чого ніколи не було: старинні мови, що їх навчав, були для нього отим самим, що кальоші і парасоля, себто тим, куди ховався від реального життя. — Ах, що за миловзвучна, чудова грецька мова! — бувало з солодким посмаком завважував; і зараз, якби на доказ своїх слів, прижмурюючи око і підоймаючи палець, процідживав: „антропос".

І думку свою старався Білик заховати теж у футерал. Для нього ясні були тільки „Урядові Вісти" і статті в ґазетах, де щонебудь там забороняли. Коли в „Урядових Вістях" стояла заборона виходити ученикам на вулицю по 9-ій годині ввечір, або як десь у ґазеті вичитав про заборону фізичної любови, так це для нього було ясне і точно окреслене. Заборона — і кінець. Зате в дозволі скривався все якийсь сумнів, щось недосказане, темне. Коли в місті почали говорити про драматичний кружок або читальню, чи що там подібне, він похитував головою і стиха подавав таку заввагу: „Воно-то ніби й нічого, все воно гарне, але — ануж що з того вийде". Всяке порушення чогось раз принятого, всякі ухили і відступи від правила кидали його в глибокий смуток, хоч властиво — яке йому було діло до таких справ?

Спізнився хто з його товаришів на богослуження або доходили слухи про якіб там не було промахи гімназистів, тощо — він усе там незвичайно хвилювався і все говорив: аби що з того не вийшло. А на учительських конференціях — то просто нас замучував і придушував своєю розважливою обережністю і своїми знов таки футеральними ідеями: „О, прошу — молодь в хлопячій і дівочій гімназії не веде себе як слід, неможливі крики підносить по клясах — ах! коби хоч не дійшло те до влади, — ах, коби хоч що де не вийшло з того — — може би так з другої кляси викинути Петрова, а з четвертої Федорова — тоді — знаєте — булоб це дуже добре!"

І щож, думаєте? Оттакими своїми зітханнями, страхами й окулярами своїми темними на блідім, маленькім обличчі — такім, бачите, маленькім обличчі, як у молодого хорта, він нас усіх придавлював, і ми догоджували йому. Обнижували Петрову і Федорову поведінку, садили їх до „карцеру" і — накінець виключили із школи Петрова і Федорова.

А мав він ще дивний звичай — ходити по наших помешканнях. Прийде, бувало, до будького з нас, сяде собі та мовчить — оттак ніби щось винюхати хоче. Посидить, бувало, мовчки годину-дві і піде. У нього це називалося „підтримувати добрі звязки з товаришами". Ми, вчителі, боялися його. Навіть директор боявся!

І що ви скажете на те — вчителі наші — все народ мудрий, незвичайно порядний, виховані на Турґеневі і Щедрині, а оттой чоловічок, що все лазив у кальошах і з парасолею, тримав в руках усю гімназію цілих 15 років. Та що там гімназію? Місто усе! Наші пані були би не відважилися влаштувати в суботу домашньої забави, бо чого доброго він не довідався; духовенство якось при нім ніяково себе почувало їсти скоромне й в карти грати.

(Далі буде.)

„Сильна Польща не матиме української проблеми...“

Львів, 3. березня 1936.

Липецько в тією людською мовою: ніби слово просте, нескладне, кожній дитині зрозуміле, — а може воно викликувати найбільші непорозуміння і кожний його по свому пояснює! Колиж річ іде про деякі чужі слова, то хоч вони неначе натуралізовані і ввійшли вже теж до привичного словника культурного світа, головно того, що орудує пером та підписується під друкованим реферми, то проте ті слова можуть спричинити цілу повінь інтерпретацій. Бо завжди найдуться люди, які простих і ясних слів розуміти не хочуть та вкладають у них зміст такий, який їм до вподоби.

Як читали ми вчора в одній львівській газеті, українці є сьогодні у Польщі „модні“. Щоправда, та мода мабуть сезонова: бо вже кількакратно були такі періоди, в яких роїлось у польській пресі від статтей на українські теми, але завжди кінчався той шум з однаковим для українців — практичним висліддом. Тому з теперішньої рецепции української моди будуть українці щойно тоді вдоволені, якщо вона не обмежиться лише до великої сили великих слів. Покищо вони мають клопіт з розшифровуванням саме деяких слів. Нпр.: слово „нормалізація“ стало теж модне. Дійшло до того, що ніхто інший, тільки п. Кляндюш Грабик заявляє „експрессіс вербіс“: „рішуче заречу, начеб ми не хотіли нормалізації польсько-українських відносин“ („Дзєннік Польскі“ з 3. ц. м.). Було слухати, що під тією нормалізацією розуміють однодумці названого діяча, які забирали голос на одній прилюдній дискусії у Львові, або пригадаймо собі, що про ту нормалізацію казав навіть один із ліберальніших польських послів, п. Відацький з Тернополя: 1) 1) кольонізація сусідів з заходу на наших землях має тривати далі, бо це добре право поляків „свобідно рухатись“ по всій Польщі, 2) ані один квадратний метр польської поміщицької землі не може перейти в руки місцевого українського селянина, дарма, що той селянин ту „польську“ землю від віків оброблював, потом своїм зрошував і помагав панові збирати з його праці чистий зиск, 3) ні одна істнуюча польська школа не може стати українською, дарма, що десять літ тому вона була, від початку свого істнування, українська, 4) нормалізація національних відносин не сміє у найменшій мірі торкнутися істнуючого державного устрою Польщі, дарма, що той устрій централізації та уніфікації впроваджували в життя звеличники тези „паньства народового“, одноподної національно-польської держави, і саме той устрій, через скасування краєвої автономії, через введення централістичної бюрократичної системи, найгірше загострив польсько-українські взаємини.

Є теж інше чуже слово, що викликує непорозуміння: „проблєма“. Проблємою у політичному розумінні є неполагоджена справа. Нема проблєм, коли справа зясована, коли вона не викликує ніяких сумнівів, не спричинює державі ніякого клопоту, не зроджує ніякого політичного конфлікту. Цитований п. К. Грабик проголошує тезу, яка є справжньою сензацією, та яка проте яскраво характеризує ментальність того публіциста: „*Сильна Польща не буде мати у своїх границях української пробеми*“. Що це значить? Чи може п. Грабик має на увазі, що щойно сильна Польща зможе дозволити собі на джентельменський жест і дати українцям територіяльну автономію? Ми не належимо до оптимістів на пункті політичного світогляду п. Грабика. Тому гадаємо, що наведені його слова слід перекласти на просту мову згідно з інтенцією автора в той спосіб: *у сильній Польщі не буде українців, бо вони будуть вже асимільовані чи змайоризовані польським етнічним елементом, або, коли й будуть, не матимуть відваги впоминатися за свої права...* Очевидно, що тоді „проблєм“ не буде. Питання тільки, чи справді не стане українців або чи перестануть вони робити Польщі клопіт своїми вимогами, якого ті підставові вимоги не будуть заспокоєні, і питання, *чи Польща дійде до сили методами, які мають українську проблему зіштовхнути з її політичної площини та звести у площину змайоризованої і застрашеної групи громадян?...*

І ось саме третє слово, яке має стільки ріжного змісту, яке стільки уст вимовляє, і скільки істнує політичних програм, політичних напрямків. „Ціллю нашої політики є сила польської держави“ — кличе з емфазою п. Грабик. „Нашою доктриною є сила тієї держави“. Котрий патріот не хоче своєї сильної держави і — чи є один поляк, який не має тої самої цілі і тої самої „доктрини“, що п. Грабик?! Але загвоздка“ є в інтерпретації того вислову „сила“. Нас не цікавить тепер спір, чи сильна є держава, оперта на демократичних чи автократичних принципах, чи сила держави залежить від такого чи іншого устрою і такої чи іншої системи правління. Спір на цю тему у Польщі не вгаває і є підставою устроєвої кризи, якої ані нова конституція ані нова виборча ординація *дефінітивно* не покінчила. Нас цікавить тут що інше: 1) чи держава це метафізичне поняття, отже чи силу держави можна оцінювати незалежно від сили громадян? і 2) чи можна силу польської держави будувати *виключно* на силі польського елементу, та ще й у той спосіб, щоб ту польську національну силу добувати коштом громадян-неполяків? „...Спокій добувається передовсім силою. Силою не тільки фізичною, але цивілізаційною, господарською, суспільною“. І знову запит: в який спосіб гадає п. Грабик добувати ту силу, тут, на землях з більшістю українського населення, на яких пп. Шталь—Грабик—Роек хотять будувати „паньство народове“? Чи можливо добути тут ту польську силу без обезсилювання сили української, без спутування української потенціональної енергії, без замикання шляхів українського політичного, господарського, культурного розвитку? І чи через таку боротьбу з українським елементом дійде Польща до сили, — чи може саме навпаки: *та боротьба є і буде головним джерелом її слабости?!*

Коли ми почулиб від пп. Відацьких і Грабиків відповідь, що розбудова польської сили на „кресах“ може відбуватись незалежно від паралельної розбудови сили української, то з признанням притакнулиб такій заяві. Але тоді треба би забути про істнуючий до цього часу кільканалцятилітній прецеденс, що його буквально по нинішній день продовжують ті польські офіціяльні і неофіціяльні діячі, які нпр. в районі діяльности українських молодецьких організацій насаджують бюрократичними методами аналогічні польські організації, покликуючись тут і там на фіктивне *зречення* українців з терену своєї праці! Треба би не тільки забути про ті прецеденси з поширенням польської культурницької сили коштом української культури (шкільництво, українські катедри, спеціяльно достосована програма навчання рідної історії і т. д і т. д.), але той прецеденс *перекреслити, реактивуючи все те українське, що ввійшло до нинішньої польської „сили“* не шляхом творчої праці польського елементу, тільки автоматичного й механічного привласнення.

Коли сьогодні, після 18-ти літ такого творення сили, чуємо саме від прихильників тих метод оклики розпуки, що польський елемент у Східній Галичині слабкий, що він находиться у відвороті, що йому погрожує небезпека українізації, — то чи це не найкращий доказ, що те штучне творення сили не має органічної вартости? І який вихід з того зачарованого кола? Пп. Шталь і Грабик прийняли в останній дискусії цікаву методу: на ясно поставлену справу, що ось на черзі дня стоїть справа польсько-української злагоди („нормалізації“) і що та злагода неможлива без того, щоб українцям не признати можливостей національного розвитку, — вони з подивугідною зручністю викручуються від відповіди: чи признають слушність засади, щоб українські діти вчилися в українській школі, щоб українська дитина мала право довідатись про рідне минуле без тенденційного ретушу, щоб український фахово-вишколений інтелігент мав змогу дістати варстат праці, щоб український національний колектив не був дистансований та щоб діставав від держави еквівалент тягарів, які несе для держави?! На ті запити відповіди нема — є зате деклямація про силу держави, про потребу спершу дбати за польське населення, а потім за українське (коли прийде це „потім“ — про це питати теж не можна), — про потребу дбати про скріплювання польського національного елементу на „кресах“. Колиж річ іде конкретно про реалізацію такого-то постуляту, скажім про реактивування університетських катедр, тоді відразу є крик: це „загроза для польського стану посідання“...

Правду каже п. К. Грабик у своїй „невиголошеній промові“, гладко списаній у „Дзєннику Польскім“ (з 3. ц. м.), що „польсько-української справи розвязати тривко не можна“ та що „щонебудь зробимо на тому відтинку з нашої чи української сторони, то це матиме характер тимчасовий і переходний“. Але п. Грабик забуває додати, що це не торкається лише польсько-українських взаємин, лише *всіх живих проблем світа:* ні на одному відтинку міжнаціональних справ не вирішено справи тривко й остаточно, тим більше справи взаємин двох великих сусідських народів. Колиб це було можливе, то підручник всесвітної історії був би дуже невеличкий і дуже легкий. Ми не розвязуємо сьогодні польсько-українського спору в цілій ширині і глибині та по всі часи, по віки вічні. Ми говоримо у буквальному розумінні про нормалізацію відносин, нормалізацію уже без глумливих лапок, про таке наладнання відносин, в яких польська держава не булаб наражена на вічні потрясення наслідком гострого національного конфлікту та в яких український нарід, замісць стояти у перманентній війні з державою, міг би присвятитись творчій органічній праці.

І тут розбіжність поглядів така, якої ніяка дискусія не усуне. Бо п. Грабик вправді теж деклярує себе, як прихильника нормалізації, але ту нормалізацію розуміє як згоду українців на скріплювання польської сили своїм, українським, коштом. Скромне бажання, але невикональне.

„Шлях до польсько-української нормалізації“ (під таким наголовком оголошує п. Грабик свою обширну статтю, яка викликала цих кілька увак), лежить у заспокоєнні українських слушних і справедливих вимог, що мають на увазі можливости національного розвитку у межах польської держави. І тільки у злагоді міжнаціональних відносин у Польщі лежить джерело її справжньої будучої сили. Змагання до сили польської держави при одночасному спутуванні українства, це парадокс: у практичному висліді такої політики вийде не сила а найбільше ослаблення польської держави. І коли п. Грабик впевняє, що він не є прихильником фікцій, що він бачить український рух та найреальніше його оцінює, то повинен дійти до єдино правильного висновку: проти волі того українського руху і серед боротьби з ним польська сила не повстане.

І. Кедрин.

Закарпаття.

ЗБІРНИЙ ТВІР ПРО ЗАКАРПАТТЯ.

Недавно основана у Братиславі „Сполечност пжатель Подкарпатске Русі“ приготовляє видання великого збірного твору про Закарпаття. Факт, що згадана праця обнимає писання 70 авторів, коли подібна їй, видана у 1923 р., мала лише 18 авторів, є доказом, як сильно цікавиться чеська суспільність Закарпаттям. Праця про Закарпаття починається статтею д-ра Е. Бенеша про Підкарпатську Русь з точки погляду закордонної політики; дальше йдуть праці губернатора Грабаря, мін. К. Крофти й інших. Книга має появитися вже небавком.

ЩО ВИЯВИЛИ ВИБОРИ НА ЗАКАРПАТТІ.

На Закарпатті комуністи дістали при виборах мин. року 25.6 прц. голосів, республиканці 19.6 прц., словацькі автономісти 14.9 прц., мадяри 11 прц., соціял-демократи 9.6 прц., крамаржівці 9.3, чехословацькі націонал-соціялісти 3.6 прц., партія ремісників і промисловців 2.8 прц., чехословацька народня партія (катол.) 2.4 прц., карпатські німці 0.5 прц., німецькі соціял-демократи 0.4 прц. Тут слід пригадати, що на лісту словацьких автономістів голосували скоординовані з ними члени і прихильники т. зв. „Автономного Земледільського Союзу“, а на лісту крамаржівців — усі москвофіли-фенциківці.

КРАЄВИЙ ТЕАТР ЗАКАРПАТТЯ ІДЕ НА ВИСТУПИ ДО ПРАГИ.

В найближчих днях має виїхати на гостинні виступи до Праги „Краєвий Театр Підкарпатської Руси“, де в міському театрі Прага XII. дасть 3 вистави: „Суєту“ Тобілевича, „Квадратуру кола“ Катаєва і песу „Мариша“ чеського автора Мрштіка в перекладі на закарпатський діялект

КІЛЬКО Є БЕЗРОБІТНИХ НА ЗАКАРПАТТІ?

Всіх безробітних є в Чехословаччині понад 800.000. Кілько є безробітних наших людей на Закарпатті, не знати, бо точних статистичних даних про це нема. В Чехії (Богемії) на 1.000 душ припадає пересічно 70 безробітних. Якщо взяти цю цифру під увагу, то число безробітних на Закарпатті дійшло би до 52.500 душ. Статистичні дані урядів посередництва праці в Ужгороді, Мукачеві, Берегові та Севлюші виказують, що з кінцем минулого року в цих містах було безробітних 4.900 осіб. Безробітних і малоземельних селян, що постійно недоїдають, начислюють на Закарпатті понад 100.0000 осіб. В Чехії і на Мораві старости ведуть евіденцію безробітних селянських робітників, на Закарпатті дають їм з евіденцією спокій, зате час до часу дають їм допомоги в натурі.

ЗАМКНУЛИ МІСЬКИЙ ТЕАТР В УЖГОРОДІ.

Нотарський уряд замкнув міський театр в Ужгороді тому, що будинок дуже старий, грозить розвалом і небезпекою вогню. Таким чином Ужгород опиниться без театру. Тому, що вже раніше рішили вибудувати новий театр в Ужгороді, замкнення старого повинно прискорити будову нового театру.

ХУСТ НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ ГРОМАДОЮ.

У м. Хусті жило в 1910 р. 10.292 осіб; у 1921 р. — 11.835; у 1933 р. — 17.833. Згідно з останнім переписом населення в Хусті живе 9.375 українців, 1.441 мадярів, 4.7224 жидів, 1.503 чехів, 6 поляків, 5 югославян, 10 румунів, 7 циганів і 17 інших. За віроісповіданням було 7.491 греко-католиків, 2.698 римокатоликів, 1.810 православних, 49 евангеликів, 12 німецьких евангеликів, 509 кальвіністів, 174 чсл. церкви.

Антисемітизм у Австрії.

ВІДЕНЬ, 3. 3. ПАТ. Останніми днями націонал-соціялісти почали знову протижидівську терористичну акцію. В суботу порозкидали смердючки по більших товарових домах

АРЕШТУВАННЯ ЧЕРНИЦЬ.

ВІДЕНЬ, 3. 3. ПАТ. Увязнили кілька черниць, яких підозрівають, що вони допомогли утікти одному з націонал-соціялістичних діячів Фіцшумові, що перебував у вязничному шпиталі.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Конференція балтійських держав відбудеться не у травні, але вже у квітні.

Совітський посол у Румунії виїхав до Москви, щоб обговорити налагнання румунсько-совітських взаємин.

В еспанських кортезах розподіл мандатів буде — на основі обчислень Аваса — такий: правиця 135, центр 65 (з того аграрна партія 14, партія Валлядареса 15), лівиця 263 (з того республ. унія 29, республ. лівиця 85, соціялісти 94, комуністи 14), баскійські націоналісти 10.

Ґенерал-губернатор Каталонії зложив димісію; владу переняв голова хенераліdаду Компаніс, що затвердив давних членів уряду.

—o—

ФРАНЦУСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПАКТ — ПОВАЖНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ ДЛЯ ЕВРОПИ.

ЛЬОНДОН, 3. 3. ПАТ. „Дейлі Мейль" гостро критикує французько-большевицький пакт, який називає „поважною небезпекою для Европи". Він приспішить — пише щоденник — нову кризу на континенті, який з поспіхом зброїться. Згадуючи про острах, який викликав пакт у Німеччині і в самій Франції, „Дейлі Мейлі" стверджує, що „ще час для Франції, щоб відкинула цей пакт тому, що його має теж ратифікувати сенат. Історія останніх 15 років знає договори та обітниці, які давали большевики й опісля їх ломили. Тому в богатьох французьких колах цей пакт викликує алярми і ці кола призадумуються, чи сенат не відложить дискусії до нових виборів.

—o—

ТИФ І КРАСУХА ДЕСЯТКУЮТЬ НАСЕЛЕННЯ В БЕСАРАБІЇ.

БУКАРЕШТ, 3. 3. ПАТ. Пошесть плямистого тифу в Бесарабії не зменшується. В Кишеневі зареєстрували кільканацять нових випадків занедужань. Такі самі вістки надходять з інших повітів, де лютував голод. Між шкільною молодю шириться пошесть красухи. Влада видала розпорядки у справі боротьби з пошестями.

—o—

„Як будете боронитися будемо безпощадні".

АСМАРА, 3. 3. ПАТ. Італійські літаки розкинули над незанятими областями летючки в італійській, амгарійській та тігрійській мові такого змісту: „Армія наймогутнішого з могутніх володарів, італійського короля, розбила військa короля королів на двох кінцях його держави. Італійські літаки зближуються до Адіс Абеби, італійські армії посуваються вперед, не зможете перед ними оборонитися. Як приймете їх як приятелів, пошанують ваші доньки, святині та жінки (!?). Як опиратиметеся, наші вояки будуть так само безпощадні, як їхні кріси".

НЕГУС ДОМАГАЄТЬСЯ ПЕРЕГОВОРІВ.

ЛЬОНДОН, 3. 3. ПАТ. „Дейлі Мейль" подає з Женеви сензаційну вістку, буцімто негус вислав телеграфічно до Льондону згоду на мирові переговори на базі статус кво, себто Італія задержалаб здобуті области. Анґлійський король посередничив би між обома воюючими сторонами. Офіційні круги дотепер цієї чутки не потвердили.

ІТАЛІЙСЬКІ УМОВИНИ.

РИМ, 3. 3. ПАТ. Італійське міністерство преси та пропаганди оголосило комунікат такого змісту: **Нам нічого не відомо, щоб негус чи хто інший висунув мирові пропозиції. Італія ніяких предложень не висуне, зокрема тепер, коли на її сторону перехилилася перемога. Якщоб Італії зробили які предложення, вона їх розгляне.** Італійська точка погляду відома здавна, але **теперішня ситуація не та сама, що перед кількома місяцями, бо найліпші абісинські війська розбиті.**

НОВИЙ ПРОЄКТ.

ЛЬОНДОН, 3. 3. ПАТ. Джордж Лензбері подав думку скликати конференцію усіх держав безпосередньо заінтересованих Абісинією та рівночасно завісити зброю.

ПРОТИІТАЛІЙСЬКІ ГОЛОСИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ.

НЮ ЙОРК, 3. 3. ПАТ. „Ню Йорк Таймс" уважає, що Італія не може тепер лякати Европою війною; її зусилля, щоб найти підтримку Німеччини, не пощастили. У найближчих тижнях докажуть італійці, чи вони бажають мира чи війни. „Ню Йорк Геральд Трібюн" отверджує, що Ліґа Націй протиставиться Італії успішно; остання може здобути хіба маловартні території. Мусоліні могтиме уважатися щасливим, як італійська справа покінчиться без катастрофи для нього.

НЕГУС САМ ВЕДЕ ОСТАННІ РЕЗЕРВИ У БІЙ.

ВАРШАВА, 3. 3. ПАТ ось як описує ситуацію на фронтах: Армія маршала Бадолія посувається у напрямі озера Ашіянгі. Одинокі реґулярні абісинські сили є у Дессіє, під особистою командою негуса. Як подає Райтер, цей останній веде згадані частини, щоб здержати ворога і сам думає кинутися у вир боротьби. Адіс-Абеба не має получення з групами, що оперують на північному фронті. Про південний фронт нема ніяких вісток.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Закінчення господарської наради.

В понеділок 2. лютого ц. р. закінчилась велика господарська нарада у Варшаві. Прем. Косцялковський на закінчення виголосив промову, в якій подав підсумки триденних нарад. Ствердив, що кошти продукції внаслідок скрути впали і тому продукція рентовних варстатів зросла. Господарські і державні чинники устійнили, що публична господарка повинна користати з грошевого ринку в обмеженій мірі. Вкінці премієр остерігав перед алюзіями, що після виконання напрямних, які устійнила теперішня нарада, прийде до швидкого господарського розвитку.

Новий торговельний договір між Польщею і Бельґією.

У Брюселі мін. Бек підписав новий торговельний договір між Польщею і Бельґією. Договір обовязуватиме один рік, опісля можуть його продовжити. Обі держави признали собі взаємні знижки при вивозі та ввозі товарів

Злучені Держави зрікаються впливів над Панамою.

ВАШІНҐТОН, 3. 3. ПАТ. Щоб дати зразок добросусідської політики, яку саме тепер пропагує през. Рузвельт Злучені Держави зріклися права інтервенції у середньо-американській республиці Панамі, яке мали від 1903. р. Крім того зобовязалися платити панамському урядові 250.000 долярів річно за те, що уживають панамського каналу, який лучить Атлянтійський Океан з Тихим і тому має для Злучених Держав дуже велике значіння. Після Филипінських островів це вже друга територія, яку Америка добровільно залишає. Панама дістане 2 радіостанції та шлях Панама-Кольон, крім того виміняє деякі території з американською смугою над каналом.

СТРАЙК.

Ню Йорк, 3. 3. ПАТ. Страйк вінд у Ню Йорку загострюється. У східній частині обняв він 70.000 людей, що обслуговують 6.000 будинків. Посадник Ню Йорку проголосив винятковий стан; арештували понад 30 страйкарів. Посадник наказав урухомити вінди по забудуваннях, що мають понад 6 поверхів при помочі 40.000 міського персоналу. 5.000 страйкарів повернулось до праці; береже їх поліція, що арештувала коло 60 осіб.

Клопоти французької лівиці з датою виборів.

ПАРИЖ, 3. 3. ПАТ. Здається, цього тижня рада міністрів рішить, коли мають відбутися вибори. Чимало радикалів та соціялістів радить премієрові не робити їх 19. квітня, бо тоді учителі не вернуться ще з великодніх ферій — а вони знамениті аґітатори. Знову назначувати вибори на 26. квітня (для палати послів) та 3. травня (для сенату) небезпечно, з огляду на можливість першотравневих заворушень.

Дальші жертви японського повстання.

ТОКІО, 3. 3. ПАТ. Отаман Такесуке Амано покінчив самогубством. Він уважав себе відповідальним за те, що революціонери здобули склад зброї 3. піхотного полку, що був під його командою. — Ствердили, що повстанці убили 3 міністрів, 1 полковника та 5 поліційних службовців. Населення виявляє чимало симпатії для погиблих оборонців ладу та зібрало для їхніх родин понад 5 міліонів єнів.

—o—

Наступ комуністів на Китай.

ПЕКІН, 3. 3. ПАТ. Між урядовими та комуністичними військами йдуть завзяті бої у провінції Шансі; два курені урядових військ розбиті. У столиці проголосили винятковий стан

НАРЕШТІ.

ЛЬОНДОН, 3. 3. ПАТ. З Нанкіну подають, що тамошній уряд рішив негайно ввести загальну військову службу. Вона триватиме 2 роки і обовязуватиме всіх мужчин від 18. до 45 року життя

МУСОЛІНІ ПРО ПЕРЕМОГУ В АБІСИНІЇ.

РИМ, 3. 3. ПАТ. На засіданні ради міністрів Мусоліні виголосив нині промову про перемогу в Африці, про зв'язку Італії з Австрією та Мадярщиною в Римі, про морські наради і санкції. Від останнього засідання — заявив Мусоліні — наші війська в Еритреї мають за собою низку великих перемог, які зломили абісинський фронт на півночі.

ОБОРОННИЙ СОЮЗ ДВОХ АРАБСЬКИХ ДЕРЖАВ.

ЕРУСАЛИМ, 3. 3. ПАТ. Як подає арабська преса, король Неджду Ібн Савд підписав, підчас побуту у Кувайт, договір взаїмної помочі з урядом Іраку. Одна держава має помогти другій на випадок несподіваного нападу.

ПОРОЗУМІННЯ МІЖ СИРІЙЦЯМИ І ФРАНЦІЄЮ.

ДАМАСК, 3. 3. ПАТ. Кружляють чутки, що дійшло до порозуміння між високим комісарем та сирійськими націоналістами: мають проголосити амнестію і відчинити школи, а до Парижа вів де делегація, щоб заключити договір, подібний як між Англією та Іраком.

У справі апробати „Світа Дитини".

Вияснення посла Д. Великановича.

Тому, що можна невірно інтерпретувати мої вислови на засіданні Сойму в дні 21. II. ц. р. про трудноці в апробаті „Світа Дитини", подаю ось яке вияснення:

Згідно зі стенографічним протоколом дотичне речення моєї промови було таке:

„Недавно Кураторія Львівської Шкільної Округи, щоб розглянути прохання „Світа Дитини" щодо апробати, зажадала — зрештою неслушно — оплати коло 800 зол. замість того, щоб по безплатній оцінці, у власному крузі, урядово наказати (полецїць) приняти цей журнал до шкільних бібліотек".

Який фактичний стан і звідки я взяв цифру 800 зол.?

Видавництво „Світ Дитини" дістало з Кураторії Львівської Шкільної Округи письмо з датою 29. листопада 1935, № 0. 14501/34. У вірному перекладі це письмо таке:

„При звороті прилог (двох річників „Світа Дитини" і дрібних книжок — Прим. Д. Великановича) до тамошніх писем з дня 15. червня 1934, 24. серпня 1934, 26. березня 1935 і дня 20. листопада 1935 — Кураторія Л. Ш. О. звідомляє, що по думці § 9. розпорядку Міністра В. і Осв. з дня 16. лютого 1934. Ч. 1 Пр. 463/34 про оцінку уживання шкільних книжок і наукових засобів (Дз. У. Мін. Вр. і ОП Нр. 3 з р. 1934, поз. 37) видавець, що зголошує до оцінки шкільну книжку або науковий засіб, повинен зложити адміністраційну оплату, устійнену остаточно зарядженням Міністра Освіти з дня 3. червня 1933. (Дз. Урядовий Мін. Осв. Нр. 6 з 1933. поз. 118). Засаднича оплата виносить 16 зол. від кожного аркуша друку вісімкового формату, чи так від 16 сторінок рукопису. За неповний аркуш друку до 8 сторін оплата виносить 8 зол., понад 8 сторін — 16 зол.

Оплату слід зложити до П. К. О. конто Нр. 30400 — рахунок центральної бухгальтерії Міністерства Скарбу на спеціяльний фонд адміністраційної такси, — до диспозиції Міністерства Освіти.

В зв'язку з повищим треба повідомити, чи і за які видання буде або є зложена адміністраційна оплата і так доповнену справу предложити поновно Кураторії Ш. Л. О.". Підписи: п. о. Начальн. Виділу Кестлїх".

Згідно з цим письмом повинен був видавець „Світа Дитини" зложити за 52 аркуші друку обох річників по 16 зол. — отже 832 зол. Тому, що журнал „Світ Дитини" не є ані шкільним підручником, ані науковим засобом, а лише позашкільною лектурою — треба признати, що вимога тої оплати була неслушна і я вважав за вказане зі соймової трибуни звернути увагу на цю аномалію, тимбільше, що наші безпосередні інтервенції від 10 літ стрічалися з опором саме Львівської Шкільної Кураторії. Автім свідчить про це й факт, що на 4 письма, наведені Кураторією, щойно по двох роках здобулися панове на повищу відповідь.

Д. Великанович.

НОВИНКИ.

— **Реферат** на тему: Недискреції людського організму — виголосить д-р Маркіян Дзерович в четвер 5. березня 1936. в салі гімн. СС. Василіянок, вул. Длугоша 17. Реферат багато ілюстрований світлинами. Вступ за добровільними датками на цілі харитативної секції Марійської Дружини Студенток. 1628

— **Черговий виклад в Т-ві „Зоря" у Львові**, під наголовком: „Українське словянофільство" виголосить д-р Константин Чехович в неділю 8. березня ц. р. в год. 12-ій вполудне в салі Т-ва вул. Вірменська 25.

— **Шевченкові роковини в Польському Радіо.** Дня 11. березня ц. р. з приводу 75-их роковин смерти Тараса Шевченка Польське Радіо надає авдицію в год. 21.50. Вступне слово виголосить польський письменник Ярослав Івашкевич, після чого будуть віддеклямовані вірші Шевченка в польському перекладі Вежинського і Лободовського. В концертовій частині Український Національний Хор ім. Лисенка відспіває кілька пісень до слів поета.

— **Концерт у честь Тараса Шевченка у Кракові.** Заходом усіх українських культурно-освітніх товариств у Кракові відбудеться в неділю, 15. ц.м. в год. 19-ій, в „Саській салі" при вул. св. Яна ч. 6, концерт у честь Тараса Шевченка.

— **Всі ексмітовані** і всі, кому грозить ексмісія з мешкань і зарібкових льокалів, повинні зголоситися в бюрі Охорони льокаторів і субльокаторів на львівське воєвідство, Львів, вул. Руська ч. 18.

— **Відвідуйте Ярмарок українських промислових виробів**, що відбудеться в салях „Народнього Дому" при вул. Рутовського 22. III. пов. в днях від 4. до 14. березня ц. р.

— **Волинські народні пісні.** Відділ позашкільної освіти луцької шкільної кураторії в Рівному розписав конкурс на волинські народні пісні, українські та польські (?) і зібрав 305 надісланих пісень, що не були досі оголошені друком. Між ними 15 є згармонізованих і вони увійдуть до співаника волинських народніх хорів, що вийде незабаром друком. Конкурсовий матеріял переслано польській академії наук у Кракові.

— **Розчарування з Гуцульщиною.** Польська преса не таїться з розчаруванням, якого зазнають поляки зі спробами спольонізувати Гуцульщину. Дописувач „Львівського Дзєнніка Народового" з Ворохти стверджує, що поляки „здеморалізували гуцульське населення своїми регіональними імпрезами" та всякими заходами притягнути його до польщини. „Гуцул не робить нічого безінтересовно. За все треба йому платити. За виступи підчас офіціяльних імпрез бере заплату як еквівалент зарібку, втраченого залишенням роботи в лісі" — пише він. — „За нашими гріхами і теоретиками господарського(?) піднесення Гуцульщини йде український агітатор (?) і він перемагає". На доказ цього автор наводить факт, що гуцульський хлопчина у Ворохті, який дивився на військову орхестру, запитаний несподівано, хто він, відповів гордо та з іскрами в очах: „Син вільної України".... Але ця реальна дійсність зовсім не відстрашує поляків від своїх плянів. „Европеізуймо Гуцульщину" — кличе д-р І. З. у „Дзєннику Польскім", — а цю працю радить оперти на „розбудові місцевої польщини". На перший плян мають піти Ворохта, Жабе, Косів і т. д. Непоправні!

— **Збезчещення православної каплиці.** Незнані злочинці увійшли до незамкненої православної каплиці в селі Сілець, пов. Холм, обірвали висячу лямпку, розбили скарбонку, обдерли з образу св. Анни фіранки, а образ вкинули до річки. Це не є відірваний факт.

— **Хто виграв долярівку?** Вчора відбулося тягнення долярової позички III-ої серії. Виграні впали на такі числа: 40.000 дол. на ч. 1054950. 8.000 дол. на ч. 551082. 3.000 дол. на ч. 1319026 661393 1294514. 1.000 дол. на ч. 615790 1179668 622170 624623. 500 дол. на ч. 128622 1146789 133383 1172707 444197 962804 11д0355 263573 874705 251566. 100 дол. на ч. 1432432 895389 818628 854535 144081 1382073 477194 1152276 1140405 17692 1435959 642475 962667 1200933 539161 1359889 346668 1171684 988912 332963 89717 698334 186684 1025624 560685 647291 791940 622596 825461 1081108 1468542 269689 110164 796673 22794 668494 1392347 1251571 158162 905880 1275942 135117 839194 693827 1146339 759356 865003 865518 254371 226269 1251083 687660 984324 877394 1150869 430078 1477336 665619 1107768 201753 1112107 950219 1273112 45479 864838 1219596 913275 439841 1263851 397696 1483891 1002959 1488593 164069 401340 843882 1460885 931727 688361 1044734.

— **Влом до т-ва дозорців.** Вломники дісталися вночі до льокалю т-ва дозорців при вул. Вірменській 2. у Львові, відки закрали музичні інструменти вартости 700 зол.

— **Ще про влом до кооп. „Базар".** Як ми вчора повідомляли, в ночі на неділю 1. ц. м. вломилися до кооп. „Базар" при вул. Руській ч. 3 злодії і забрали товару на більшу суму. Злодії знищили колодки, витрихами відчинили рулетки і таким чином дісталися до кооперативи, де вже преспокійно повитягали з пуделок майже всі десяні жіночі панчохи, фабричне біля (біля власного виробу залишили), рукавички, пасти Альоє, гребені і т. д. Дивно лише, як в самому середмістї могли злодії преспокійно працювати коло замків рулети, опісля з товаром могли преспокійно вийти з крамниці на вул. Руську і ніхто їх не запримітив? Кооп. „Базар" була обезпечена від влому.

— **Трагічна їзда саньми.** У львівському шпиталі помер капітан жандармерії Станислав Рошкевич, що був приділений до корпусу граничної сторожі. Сани, якими він їхав у службових справах коло Чорткова, перевернулися і впали в яр, що мав на дні пліт. Рошкевич набився на гострий кіл, ранячись тяжко. Перевезений до львівського шпиталю він до двох днів помер.

— **Краєва хроніка.** До скарбового уряду в Перемишлянах пробували добутися злодії. Вони вибили діру в мурі, щоби дістатися до кімнати, де находилася каса, але побачивши возного, втікли. В касі було 30 тисяч зол. — В Рогатині застрілився абсольвент 8-ої кляси місцевої гімназії, Станислав Скібіцький, родом із Бурштина. Причиною самогубства була нещаслива любов. — У Фредрополі пов. Перемишль 14-літній Володимир Курик розкопував яму, щоби вибрати з неї бурʼяки; при цьому земля обсунулася та засипала хлопця. Він згинув на місці. — В загороді Романа Направи, вахмістра 22. п. уланів у Гях Старобрідських згоріла стодола з інвентарем. — У Заболотцях пов. Броди згоріла загорода Юрка Шеметовського. — У Вербові пов. Сокаль вбито серед загадочних обставин 70-літню Феську Стецишин.

— **Число жидів на світі.** Економічно-статистична секція при жидівськім науковім інституті обчислила, що з початком 1936 р. було на цілому світі 16 міліонів 240 тисяч жидів. За останніх 10 літ прибуло міліон 240 тисяч жидів. Щодо розміщення жидів на світі, то 10 міліонів живе

в Европі, коло 5 міл. Америці, коло 800 тисяч в Африці, а 30 тисяч в Австралії. Жиди є розкинені по 80 державах, але дві третини живуть у трьох державах, а саме 4.450.000 в амер. Зл. Державах, 3.150.000 в Польщі і 3.080.000 в Росії. Більше число (поверх міліон) жидів живе в Румунії. Безоглядне число жидів зросло всюди, крім Німеччини, Австрії, Мадярщини, Італії, Швайцарії й Туреччини, де зазначився спадок жидівського населення.

— **За основи виховання.** В Люцерні появилася нова книжка відомого німецького вченого Фридриха Вільгельма Ферстера п. н. „Давнє і нове виховання". Автор обговорює низку актуальних виховних проблем і стверджує, що без світогляду, опертого на християнській вірі, держава, наука і виховання мусять зійти на бездорожа. Нова книжка Ферстера викликала в цілому світі велике зацікавлення.

З листів до Редакції.

В 40. ч. часопису „Українські Вісти" поміщено допис зі Станиславова про збори майбутньої Організації Українців міста Станиславова, в якому подано дотично моєї особи неправдиві інформації. Тому, що редакція „У. В." не помістила мого спростування, прошу помістити його в „Ділі":

„Неправдою є, як подано в „Українських Вістях" ч. 40, що я покинув салю, коли мій внесок упав, а правдою є, що я покинув салю, коли предсідник зібрання інж. Семянчук не піддав мого внеску ані під дискусію, ані під голосування, чим я чувся обра́жений і вийшов зі салі".

Станиславів. *Інж. Володимир Дутка.*

Зі сцени й естради.

ВОКАЛЬНО-РЕЦИТАЦІЙНИЙ ВЕЧІР.

Заходом „Т-ва письменників і журналістів" відбувся 2-го ц. м. у жовтій салі театру „Різнородностей" вокально-рецитаційний вечір нашого вже відомого своїми виступами молодого декляматора Ю. Ґеника-Березовського. Його деклямації виповнили більшу частину програми; крім цього виступала з деклямаціями Л. Кривіцька та Е. Зарицька із сольо-співом при акомпаніяменті д-ра Б. Кудрика.

Програма була така: деклямації Ю. Ґеника-Березовського: І. Франко — „Зів'яле листя" (уривки), В. Самійленко „Герострат" (частина І.), П. Тичина „Сонячні кларнети", Б. Лепкий „Над рікою", М. Рудницький „Очі та уста", В. Стефаник „Кленові листки", М. Бажан „Будинок", В. Бобинський „Пісня на крилах кентаврів", Б. Кравців „Сонети і строфи", Ю. Федькович „Довбуш". Л. Кривіцька декламувала П. Тичини „Скорбна мати", Л. Українки „Контра спем сперо" та Б. Антонича „Рінок юнаків". Е. Зарицька відспівала Д. Січинського „Бабине літо", Н. Нижанковського „Засумуй трембіто", С. Людкевича „Я я не жалую", „Одна пісня голосенька" та „Шуміла ліщина".

З деклямацій Ю. Ґеника-Березовського найкраще вийшов „Довбуш", якого передає він майстерно, „Кленові листки", „Будинок" та „Пісня крилатих кентаврів". Особливо рясними оплесками зустріла публика виступи Л. Кривіцької; Е. Зарицька теж мала повний успіх своїм приємним голосом і доброю передачею пісень. Дуже відрадним явищем було те, що такий вечір зібрав велику скількість публики, здебільша молоді. Назагал поширений у нас погляд, що поезією мало хто в нас цікавиться. Такі вечорі доказують, що він хибний.

Дивогляди.

ПУСТИТИ ЖІНКИ ПРОТИ ЖІНОК!

В Еспанії утворили окремий відділ жіночої поліції, що має виконувати контролю над контрабандистами у прикордонній смузі. Всякий заборонений крам пачкують там здебільша жінки, а еспанське розуміння чести не дозволяє мужчинам поліційним урядовцям арештувати жінку, навіть коли її приловили на ґарячім учинку. Жінки будуть супроти жінок суворіші.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": *„ДІМ Ч. 56.*

Трагедія жінки, що двічі в житті складає на жертвеннику кохання себе, всю свою теперішність і будуччину. Історія кримінальна, яку часто находимо на сторінках американської преси — з револьвером, судом і вязницею. Але жахливі, прикрі моменти цієї історії зведені до дуже коротких сцен; важна тут постать самої геройки, що переходить велику зміну, духову та фізичну. Хоч на перший погляд фільма має закраску кримінальну, в її основі лежить глибша психольогічна думка. Головну ролю грає знаменита артистка Кей Франсіс; її партнери — ідеальний тип Джін Раймонд і специяліст від чорних характерів Рікардо Кортес.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Загальні збори кружка „Р. Ш." в Милошовичах. Загальні збори кружка „Р. Ш." ім. Івана Мазепи в Милошовичах відбулися в неділю 23. лютого ц. р., в год. 2. пополудні в просторій світлиці господаря Івана Язовецького. Збори відкрив і проводив ними голова Іван Москвяк, секретарювала Анна Федишяк. Зі звіту старшини виявилося, що кружок має 81 членів, старшина відбула 10 засідань, уладила 3 театральні вистави, кілька забав і фестинів та створила дитячий садок, до якого ходило 25 дітей; вела його на загальне вдоволення та признання Евгенія Ярош зі Львова, яка зорганізувала два дитячі пописи. Над звітом виязалася оживлена дискусія, після якої збори признали Старшині абсолюторію. До нової старшини ввійшли: голова Василь Гуменний-Чорний і члени: Іван Михальський, Михайло Вуйцик, Василь Томочко, Марія Палажій, Омелян Романів і Роман Маковецький; заступники: Яким Смолій, Яким Деркач і Михайло Камінський. Членами контрольної комісії стали: Іван Дацьків, Михайло Жмінка та Григорій Винар, заступниками: Данило Паньковиїч і Василь Дацьків. Реферат про „Р. Ш." виголосив делегат львівського повітового Союзу Кружків „Р. Ш." проф. Микола Ластовецький. У праці кружка та кооперативи бере участь місцева інтелігенція. Великою перепоною в поширенні діяльности кружка „Р. Ш." і кооперативи є недостача власної хати. Тому обі установи роблять заходи у справі будови Народнього Дому. **Учасник.**

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні Збори Філії „Просвіти" відбулися 26. лютого ц. р. в 10 годині в салі Народнього Дому при участи членів і відпоручників 86 читалень, на всіх 107. Звіт п. інж. Артимовича дав образ розвитку філії. В діловому році прибуло до Матірнього Т-ва 600 нових членів, найбільше в Коровниках, так, що Перемишль (еліта, центр, сіль землі і т. п.!) має в Матірнім Т-ві 112 членів, село Коровники 66. Філія мала двох платних урядовців, які полагоджували справи читалень. Збори напятнували гостро виділи кількох читалень, що поза філією вносили прохання до влади. До читалень виїздило на Загальні Збори 25 відпоручників. Коли це число порівняти з числом усіх читалень, то воно справді замале. Дивно й те, що виїздила головно бідна безробітна молодь, а відмовлялися від поїздок численні здорові і матеріяльно добре ситуовані емерити. Найбільше уваги і праці посвятив виділ окрузі Нижанковичі, найсильнішій твердині кацапства, яке в минулому році вдалося у Клоковичах і Сирaкізцях проломити й зрушити українське життя в Просвітах. Ахілевою пятою зусиль виділу була округа Дубецька (від Кривчі під Динів), де найсильніше натискає на наші села західній сусід. І коли можна розуміти вкінці наїзд ксьондзів, чи двоpів та вчительства, то ніяк не вмілі ми розуміти ні оправдати шикан державної поліції. Арештування відпоручників на Заг. Збори читалень, розвязування товариств і багато інших заборон створює нарікання, що там у Дубеччині обовязують інші конституційні закони, яких не хотіли би ми назвати самоволею. В дискусії зазначили згідно всі промовці (о. сов. Боришкевич з Дрогоєва, адв. д-р В. Загайкевич, Скрипчук з Міжиниця, Зубрей, учитель з Перемишля та багато інших), що виділ може сміло повеличатися своїми успіхами. Погане враження залишив виступ члена виділу м-ра Х., який напалав на всіх і вся. На будуче слід поширити й поглибити культурно-освітну працю, щоб вісімці з наших сіл щезли „русини" та щоб кирилицю вихопити з рук зброю — розкладати нас на племена, творити замелиські кордонці й кордончики в тому повіті. Численні промовці протестували проти шикани органів державної адміністрації на нашу освітню культурну працю. За право до правди і до світла в рідній установі, в рідній читальні рішені всі до жертв і до боротьби. Всім нашим селам у Дубеччині висказали загальні збори слова похвали за їх геройські змагання за рідну мову та за українську душу. Нинішнього посла В. Целевича просимо заглянути в ці закутини перемиської землі. Замітне теж було і те, що численні промовці зі сіл давали ради, як боротися з кооперативами по селах, що стали нині египетською казнею по наших установах. Підкреслено в дискусії потребу будови читальняних домів, плекання не тільки національної свідомости, але і національної гордости. Виділ обеднав на терені Філії всі національно творчі сили й поборював ворохобне партійництво, обеднав працю відпоручників дилиць. По кількалітніх спробах зумів провід Філії знищити всі гнізда кацапсько-комуністичної розкладової гнилі. Декількох промовців підкреслили байдуже відношення села до відпоручників з Філії. Делегати сіл нарікають, що не всі реферати по читальнях стоять на високому рівні. Підносили на нарадах потребу заложення університетських освітніх курсів у Перемишлі для провідників читалень, для наших інтелігентів селян. Один промовець домагався, щоб емерити збирали щомісячно в українських домах часописи й журнали, та пересилали їх через Філію бідним читальням, те саме можна зробити з журналами й книжечками. Впала теж розумна думка, щоб читальням видрукувати пляни праці на рік, зладжений фаховими просвітними робітниками й переводити цей плян у життя. Були нарікання, що священство, учительство й інша інтелігенція навіть незалежна, як лікарі та адвокати, мало цікавляться культурно-освітнім життям і здобутками нинішнього села. Тому селяни нарікають, що селянство місцями відчахнулося від інтелігенції й не придержується свого лікаря, свого адвоката, чи і своєї повітової централі. До цих глибоких думок не буде від речі нашим незалежним, а радше залежним від села інтелігентам, добре прислухатися. До виділу на новий рік вибрано головою третій раз з черги адв. д-ра Хробака Миколу акламацією при голосних оплесках. На внесок голови до виділу вибрали: інж. Стинмира, інж. Артимовича, д-ра Біляна, п. Скочиляса, п. Козарського, о. Гука, п. Павлика; до контрольної комісії: п. Демчука, п. Гонтарського і п. Дучинського. По чотирогодинних, річевих нарадах голова закрив збори, а присутні відспівали національний гимн і розійшлися до дальшої освітно-культурної праці. **о. і.**

„Оселедець" на Українській Бесіді. Заходом УКТОД й Музичного Інституту ім. Лисенка уладжено дня 29. лютого ц. р. товариські сходини „оселедець" для членів цих товариств. Вечір удався вповні завдяки чисельній публиці й розумно придуманій програмі. Клю вечора були „пісні", симпатичні музичні виступи добірного ансамблю, поважні пісоньки, монольоги і декламації найкращих сил драм. Т-ва ім. Л. Українки. При пісні й буфеті йшли товариські розмови далеко поза північ. Ніхто — буквально ніхто — не вийшов по „Оселедці" з кислою міною. Ті, що й тим разом не були, нехай жалують і ждуть до другого оселедця. Дохід зі вступів і буфету пішов для УКТОДІ. **о. і.**

Запит до п. Куратора Л. Ш. О. В селі Кусеничах від кількох літ учителює п. Марія Григусьова, яка зі школи зробила шляхетський загумінок, де правем і лівим нехтується нашу дітвору. Приміри: Кусеничі це українське село, але діти по українськи читати не уміють, бо п. Григусьова **боронить дітям навіть говорити в школі по українськи! Не вільно молитися перед і по науці по українськи. На державних святах заборонила п. Г. співати українські пісні!** З цієї причини між селянами велике огірчення, а п. „директорка" доносить до шкільного інспектора, що „людносьць антипаньствова". Батьки дітей писали жалобу до інспектора, що п. Григусьова била до крови дітей Лезуна Осипа, Лізуна Павла та інших, писали про ті побої до Кураторії, але п. „директорка" Гр. сміється з цього ще й страшить селян, що будуть в арешті сидіти. В селі Кусеничах на чотири учительські сили був один учитель українець п. Пізняк, його провиною було те, що до українських дітей говорив у рідній мові. Це не подобалося п. Григусьовій, рoбила заедно на п. Пізняка доноси. Інспектор візвав п. П. до лікаря, щоб його усунути з Кусенич, а може й зовсім з посади, бо п. Пізняк співав на державних святах українські пісні і казав декламувати українські вірші, але діти не скінчили співати, ні не декламували, бо п. „директорка" заборонила. Виходить, що за нетакти п. Григусьової заплатить посадою п. Пізняк, людина, що перейшла тяжку шлункову хоробу, має незабезпечену жінку й четверо дрібних дітей та ледви 9 літ служби. Прохаємо п. Куратора Ґадомського заглянути в цю кусеницьку стайню Авгія, бо інспекторат у Перемишлі тушує цілу справу, та й запитуємо, коли скінчиться сваволя шовіністичних польських учительок і шикани нещасних українських учителів. **о. і.**

САМБІР.

Загальні Збори „Українського Банку" відбулися 17. лютого ц. р. в салі „Бесіди" найстаршої української кредитової установи в самбірському повіті Кооперативний банк оснували ще в 1908 р. рухливі в той час громадяни під фірмою „Народній Дім", яку по війні змінили на „Український Банк". Установа розвивалася до війни дуже гарно і була дійсно повітовим Українським Банком. Українське селянство повіту могло дістати дешевий кредит не наражуючись на визиск чужих. Але воєнне і повоєнне лихоліття відбилося також і на цій установі. Капітали кооперативи здевальоувалися до тої міри, що в 1924 р. було в касі 172 зол. Деякі члени пропонували навіть кооперативу зліквідувати. Не допустили до цього ідейні провідники установи — головно довголітній начальний директор проф. Волянський. І дійсно постійною муравлиною та безінтересовною працею створили сильну кредитову установу яка має нині 37.462.65 зол. власного капіталу. Зборами проводив довголітній голова Надзірної Ради Т. Біленький. Звіт з фінансової діяльности і ревізії здавав член управи проф. Лехіцький, з організаційної діяльности другий член управи інж. Темник. Банк мав в 1936 р. 787 членів, між ними 80 проц. селян. 106.119 зол. оборотового капіталу, з того 37.462.55 зол. власного, 68.657 зол. чужого. Чужий це в більшости ощадностеві вкладки (50.775 зол.). Зиску в минулому році виказала кооператива 411.52 зол. Під організаційною сторінкою „Українського Банку", як повітової кредитової централі є тепер у повіті 16 райфайзенок-членів Р.С.У.К. і 7 в стадії організування, які назагал добре розвиваються. Дирекція думає також про власну домівку, і з цією метою створили фонд будови власної хати. В дискусії промовці звертали увагу, що найповнішою основою розвитку Українського Банку є ощадности. Одначе багато наших громадян зі Самбора і з повіту не складають своїх ощадностей в рідній установі. Тому промовці пропонували уладити в цій справі анкету і повести пропаганду. Додатною сторінкою Українського Банку як і всієї кредитової кооперації Самбірщини є те, що має дуже малі довги між селянами. Дуже мало теж селян скористало з конверзії довгів і добровільно зобовязалося сплатити довги в коротших речинцях і догіднішими сплатами. Окрему подяку для управи Банку склав молодий абс. сем. Кульчицький, який за позичені гроші з Українського Банку закупив собі ткацькі варстати, на яких виробляв полотно, тепер шовк у кооп. „Шовк" у Самборі. Ця позичка уможливила йому життя. Візвав управу і Надзірну Раду, щоб звернула більше уваги на допомогу молодим безробітним інтелігентам у створюванні варстатів праці, уділюючи їм позички. Збори признали абсолюторію Управі і Н. Раді та вибрали трьох членів до Надзірної Ради на місце вильосованих, і саме: радн. І. Козбура, о. Пелешка і м-ра І. Кульчицького. І. Стебельський висловив подяку і признання в імені присутніх уступаючому і довголітньому начальному директорові проф. Волянському. Зі зворушенням подякував проф. Волянський Зборам за цю несподіванку і просив продовжувати успішно далі дотеперішню працю, якої завершенням повинна бути будова власного будинку. Тому Збори висловили побажання, щоби приступили до будови власного будинку. Збори закінчилися відспіванням національного гимну.

Українське учительство при праці. У Самбірщині наші народні учителі дуже рухливі. В Самборі мають власну домівку, а кілька національних установ завдячують свій розвиток теж нашим учителям. Сюди належить: 1) Відділ Взаїмної Помочі Українського Вчительства, 2) Кредитова кооператива „Український Вселюдний учитель", 3) Кооп. „Шовк", і 4) в стадії організування похоронне заведення. Всі ці установи живі і рухливі. 15. лютого ц. р. відбули учителі у власній домівці ширші сходини В.П.У.В., де вислухали звіту голови Відділу п. Стефана Сілецького зі зїзду голов В.П.У.В. у Львові і обговорили персональні справи державного учительства, справу історії Відділу В.П.У.В. у Самборі та плян праці на 1936 р.

Загальні Збори Кооп. „Шовк" відбулися 15. лютого ц. р. у присутности самих учителів, хоч до цієї кооперативи належить багато членів не учителів і ця кооператива не має характеру станового, але промислово-національний, бо є одинокою на наших землях у Польщі. Одначе вже від трьох літ учителі Самбірщини ведуть цю кооперативу, яка щораз краще розвивається. Спершу ця кооператива була у Львові. Основниками і пропагаторами цієї кооперативи були від самого початку голова Надз. Ради проф. І. Филипчак і д-р Б. Гнатевич. Тепер у кооперативі працює крім членів управи (безплатно) трьох молодих людей, які виробляють шовк. Кооператива має на складі коло 100 м. виробленого шовку, але поки що не має відборців. Українське громадянство повинно піддержати зусилля управи і розкупити цю мінімальну кількість шовку, щоб кооператива могла перемінитися у механізовану фабрику шовку та одночасно створити варстат праці для багатьох безробітних, молодих українців. Заінтересовання кооперативою в краю щораз то більше, бо кожного року прибувають нові годівельники шовкопрядки, які присилають у великій кількости коконів. Одначе кооператива не має фондів на розмотання коконів і виріб шовку. А ці фонди може добути лише з уділів і з продажі виробленого полотна. Люди, які тепер вкладають багато праці, роблять це в надії, що цілий край прийде з допомогою в цій розбудові рідного промислу. Головою Надз. Ради залишився далі проф. І. Филипчак, членами управи єм. управитель школи Стефан Сілецький, Ів. Бобовський і сем. абс. І. Кульчицький.

Загальні Збори кредитової кооперативи „Український Вселюдний Учитель" відбулися теж 15. лютого ц. р. Кооператива істнує 8 літ і нині має власну хату вартости 20.000 зол. і 18.000 зол. в обороті. Членами кооперативи є майже самі учителі і лише вони користають з цієї установи. В 1936 р. мала кооператива 101 зол. зиску, з чого 66 зол. призначено до запасного фонду, решту на Українських інвалідів, „Просвіту", Р. Ш. та на інші добродійні цілі. Головою Н. Ради вибрано управителя школи І. Януша, до дирекції ввійшли Ст. Сілецький, як справник, П. Скилко як касієр і М. Лівчак як книговод.

ТУРКА н. СТР.

IV. Загальні Збори Філії „Просвіти" в Турці н. Стр. відбулися 26. лютого ц. р. при участи 200 осіб. По звітах членів виділу і контрольної комісії збори признали абсолюторію і вибрали новий Виділ у незмінному складі. Головою залишився далі довголітній і заслужений голова Філії о. І. Фелевич. Збори рішили добудувати Народній Дім коштом 10.000 зол. Філія „Просвіти" в Турці розвивається добре. Тепер праця піде певно ще краще.

Свято Крут у Турці н. С. відбулося у великій салі „Просвіти" в неділю 2. лютого ц. р. На програму зложилися продукції мішаного хору місцевої читальні під управою А. Горечка, реферат д-ра Д. Марціва і 3 декламації. Численно зібрана публика була захоплена всіми точками програми крім декламацій, які випали слабо. Настрій був святочний; касовий дохід добрий, хоч ціни вступу були низькі. Зате на свято прибули масово міщани і селяни навіть з подальших сіл.

Кооперативні збори в Беньовій і Буківці. Дня 26. І. відбулися загальні збори кооп. „Надія" в Беньовій, а дня 2. лютого кооп. „Галич" у Буківці. На обох зборах зреферував значіння кооперативної організації для малоземельного українського селянства адв. д-р М. Кондрат, голова КОК в Турці. Вище названі установи скооперували 80 проц. гірського і вбогого населення і ведуть дуже успішну організаційну діяльність. Особливе признання належиться буківчанам, які під умілим та енергійним проводом управителя школи Михайла Гавика та декана о. Івана Тимчука збудували власними фондами великий кооперативний дім, 19 м. довгий і 15 м. широкий, найбільший з усіх чи то кооперативних чи то читальняних домів у турчанському повіті.

Нафта в Липю. Нафтовий шиб, 94 м. глибокий, який давав спершу 7 цистерн денно, продукує тепер півтора вагона. Другий шиб, довершений до 76 м., виказує вже гази. Фірма „Польон" законтрактувала тільки Липє і 24. лютого ц. р. устійнила умовини закупна терену у Лімній та суміжних селах: Берізок, Хащів, Лопушанка Лехньова. Ціла справа ще в пеленках і покищо виказує госпо 300 зол., а потер 500 зол. денно!

ЛЮБЛИН.

Баль і концерт українських пісень. Дня 14. лютого ц. р. уладили православні українці в Люблині баль і концерт українських пісень, на який прийшли і греко-католики українці. На балі було коло 50 людей більше, як на забаві греко-католиків, але в них було мішане товариство, на балі лише добірне. Православна парохія в Люблині має понад 1000 парохіян. В Люблині мають православні і греко-католики українці немче традиційний поділ праці. Греко-католики уладжують св. Миколая православні ялинку; баль дають і ці і ті. Крім цього православні дають ще концерт у честь Шевченка, гр.-католики „свячене" по Великодні (в провідну неділю). Дуже добре, що одні до других ходять і вдержують найкращі товариські взаємини. Слід було би організувати спільні прогульки на Холмщину і Підляшшя та зорганізувати постійний український клюб у Люблині. Танці і співи на згаданому балі йшли в милім настрою, невдоволених не було. По першій годині в ночі по загальнім танці відбулися вибори королевої і короля балю. З розпродажі білетів по 10 сот. прибуло 37 зол. (на „Рідну Школу" і на дуже бідного студента). Скрутаційна комісія (коміс. Д. Березовський та інж. Галущинський) проголосила вислід виборів: королевою балю вибрали п-ну Нусю Свічинську, її заступницею п-ну Надю Чикалюк; королем балю — дир. Тимцюрака, його заступником — інж. Бородайкевича. Опісля йшла весела забава аж до білого дня. На закінчення традиційна коломийка випала прекрасно. Баль закінчився спільним сніданням (їли рештки буфету) при співах, промовах, тостах, многоліттсвіях та відспіванню національного гимну. Спати не було часу, бо диригент заповів спів у церкві. І дійсно церква була повна, співали гарно.

Вдатна імпреза греко-католиків. Греко-католицький церковний комітет при церкві св. Йосафата (Люблин, вул. Зелена 3) уладив 22. лютого ц. р. теж український баль. Хоч була заметіль і морози, зїхалося багато заточенців, навіть з подальших місцевостей; були добре заступлені повіти: пулавський, гарволінський, любартівський та інші. Було немало людей і з самого Люблина. Колиб не сніговії і перерва в русі автобусів, саля булаб за мала. Гарно прибрана саля і суміжні кімнати та буфет відразу викликували веселий настрій. Тут довідувалися гості одні про других, що вони українці, хоч до цього часу один уважав другого за поляка. На баль прийшли теж православні українці зі своїм парохом українцем. Такі забави дають добру нагоду до зближення всіх українців і до координації праці.

Шиpіть наш часопис!

ІЗ СВІТОВОЇ ПАНОРАМИ.

Гарний звичай.

29-ий лютого минув у нас так безслідно, якби він не траплявся раз на чотири роки. Тільки жінки, що вродились цього дня, святкують його виняткoво, бо маючи раз на чотири роки день уродин, можуть після 30-го року життя рахувати кожних чотири роки за один. Шкода, що у нас не святкують такого дня так, як у деяких англьосаксонських краях. Там панує звичай, що жінки можуть тоді освідчатись мужчинам; — хто тих освідчин не приймає, мусить жінці в заміну купити сукню.

Ось цими днями премієр-міністр канадійської провінції Саскачеван, Паттерсон, вибрався на збори одного жіночого товариства, щоб там висловити свій жаль із приводу такого звичаю. Довгі роки парубочив — жінки навіть не запримітили, що він ходить по світі. Тепер, коли постарівся і став премієр-міністром, від освідчин не може обігнатись. Сотні листів, які дістає він з освідчинами від молодих дівчат мало мають у собі поезії. Сучасна жіноча молодь не має ілюзій, ті його звеличниці не вірять навіть у те, що міністер Паттерсон схоче оженитися; відразу подають йому міру сукні. Краще мати реальну сукню, як нереальну обітницю подружжя. Фірми з жіночими сукнями входять у порозуміння з молодими жінками, які використовують нагоду, щоб освідчатись знайомим мужчинам на доброму становищі.

Який рух викликав би такий звичай у нас! Скільки дівчат, що даремне чекають роками на освідчини, могли би використати загально-приняту формулу: „Чи не хотілиб Ви, добродію, стати моїм чоловіком?!" Кавалери на становищах замикались би по хатах, виїзджали в гори, може і давали себе зачинити у вязниці, щоб оминути небажаної відповіди або... відшкодування. Купити десять жіночих суконь своїм симпатіям — це руїна! Ніякі найніжніші освідчини на рожевому папері не можуть осолодити завзятущому парубкові такої гіркої позиції в його буджеті.

Згідно з нашою національною вдачею можна би чужий звичай у нас поширити. Відомо, що у нас принняту у світі „мінуту мовчанки" на знак пошани для покійних протягають навіть до 5 мінут, обряд похоронів, що триває в інших краях годину-дві, затягають до трьох-чотирьох годин або і цілого дня, шлюбу, що в Америці вимагає 5 хвилин, у нас не можна взяти, не взявши равноденної відпустки. Ювилеї, які в Европі святкують великі люди раз на ціле життя і то не всі, у нас повторяються що 5—10 літ у того самого діяча.

Жінки найбільше потерпіли від кризи, інфляції та еманципації. Сотні з них добились посад тоді, як тисячі не виходять заміж. Якби бодай раз на чотири роки у місяці березні вільно їм було освідчатись мужчинам, їх духовий і матеріяльний стан напевне поправився би! Часи стали такі важкі, що більшість мужчин воліла би в нас женитись з одною, ніж купувати сукні десятьом. Біда тільки в одному: що сукні можна брати на сплати...

Діоген Бочка.

Спорт.

СКОКИ ДО НОРВЕСЬКОЇ КОМБІНАЦІЇ,

відбулися в неділю 1. ц. м. на скочні на Кортумівці. На скочню насипали сніг лопатами й плахтами, щоби можна було скакати. Всеж таки сніг цілий час топився так, що при кінці змагань на долі скочні стояла вода.

Супроти фатальних снігових умовин не принесли добрих вислідів. Виграв Пелющак (КЛК) — 200,5 точок — що осягнув найбільшу довжину 13,5 м. (Минулої суботи найслабші змагуни скакали понад 14 м.). 2) Хамула (Плай) 166,5 т. 3) несподівано Левицький (УССК); 4) Рибачек (КЛК); 5) Назар С. (Плай). Скакало 15 змагунів.

Після перечислення нот за біг, що його висліди подали ми вчора і за скоки усталено ось такий порядок норвеської комбінації: 1) Пелющак (КЛК) 440,5 т., 2) буде мати Хамула (Плай) 396,25 т., коли Спортова Рада візьме під увагу протест.3) Рибачек (КЛК) 389,5.4) Сліпко (Черник), 5) Левицький (УССК), 6) Рогожа (Черник), 7) Назар Л. (Плай), 8) Славецький (КЛК), 9) Рожанковський (КЛК), 10) Залізняк (УССК) і т. д. також 15 змагунів.

Коли дописне погода — дальша частина краєвих лещетарських змагань (гінці 4×10 км., 4×5 км., зїздовий біг, слялом отвертий конкурс скоків) відбудеться у Славську 7. 8 і 9. ц. м.

КОПАНИЙ МЯЧ ЗА КОРДОНОМ.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА. Минулої неділі відбулися в Чехословаччині такі змагання в копаному мячі за мистецтво Ліги: Кладно — Теплiцер 5:3; Вікторія-Пільзен — Славія 2:7; Д. Ф. Ц. — Спарта 0:3; Жіденіце — Наход 2:0; Пільзен — Братислава 6:2.

АВСТРІЯ. Мистецтво. Австрія — Відень 1:1; Гакоаг — Вієнна 3:0; Вакер — Фльорідсдорф 1:0; Лібертас — Рапід 1:2; Адміра — Фаворітнер 8:3; Спортклюб — В.А. Ц. 2:1.

МАДЯРЩИНА. Мистецтво. III. Округа — Терекеш 2:0; Гунгарія — Кішпешт 1:0; Уйпешт — Сальготаріян 10:0; Цугльо — Аттіля 2:2; Бочкай — Ференцварош 0:2; Сегед — Фебус 2:3.

ЗА ЧАШУ НІМЕЧЧИНИ.

У Франкфурті відбулися в неділю мячеві змагання за чашу Німеччини між дружинами Полуднево-Західної Округи і Саксонією. Змагання закінчилися ремісом висідом 2:2, хоч їх продовжували далі. Тому їх повторять ще раз. Видців 35.000.

МИСТЕЦТВО СВІТА У ФІГУРОВІЙ ЇЗДІ.

В мин. неділю попівночі судді закінчили обчислювати ноти зі змагань за мистецтво світа у фігуровій їзді мужчин. Перше місце здобув дотеперішній мистець світа Карло Шефер, осягаючи 383,56 точок; 2) Шпер (Англія) — 377,26; 3) Каспар (Австрія). В їзді парами за мистецтво світа перше місце здобула олімпійська пара Гербер-Баєр.

МІЖНАРОДНІ ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ У БЕРЛІНІ.

В Берліні відбуваються міжнародні плавацькі змагання. В неділю другого дня змагань були такі висліди: 200 м. клясичним стилем (жінки) Гельцнер 3:10,1 сек. 100 м. Тов (Копенгаген) 1:19,3 сек.; 400 м. довільним стилем (жінки — Гвегер з Копенгагену) 5:27 сек. рекорд Данії. 100 м. довільним стилем (німець Фішер) 59,1 сек. 800 м. — довільним стилем (німець Аренд) 10:37,2 сек.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр. „Заграва“.

Карлів:

4. III. Дума про Нечая.
5. III. Ой не ходи Грицю.

Коломия, саля Каси Ощадности:

6. III. Премiєра: Голгофта, релігійна містерія в 8 картинах, скомбінована на зразок пасійних гор в Обер-Аммерґав.

Коломия, 8. III., год. 3. попол.. популярна вистава для селянства „Голгофта“ (вдруге).

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Самбір:

4. III. Премієра „Німа теща“, комедія на 3 дії Деваніреса і Марса.
5. III. Гори говорять.

Великий Міський Театр.

Середа, 4. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані ґенералової.

Четвер, 5. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані ґенералової“.

Пятниця, 6. III. год. 8. веч. Премієра „Навойка“, ювилей Ст. Россовського.

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Циганський барон“ (на основі оперетки Ів. Штравса).
АТЛЯНТИК: „Дім ч. 56“.
ВАНДА: „Пісня козака“, „Кохає, любить, шанує“.
ГРАЖИНА: „Китайські моря“.
КАСІНО: „Бурлак знад Волги“.
КОЛІСЕЙ: „Людина двох світів“, ревія „Лише всі разом“.
КОПЕРНИК: „Останні дні Помпеїв“ і кольорова ґротеска.
МАҐУСЕНЬКА: „Обітована земля“ та додатки.
МІРАЖ: „Моє сонічко“ (Шерлі Темпль) і „Місто духів“ (Бастер Кітон).
МУЗА: „Золоте озеро“.
ПАН: „Анна Кареніна“ з Ґретою Ґарбо.
ПАКС: „Марнотравний син“ і актуальности.
ПАЛЯС: „Його велике кохання“.
РАЙ: „Додик на фронті“ (Дивша).
СВІТ: „Дочка ген. Панкратова“, „Бару“.
СТИЛЬВЕ: „Напад на Конго“ і ревія.
ТОН: „Бенгалі“.
УТІХА: „Пекло“ на основі Дантого та ревія.
ХИМЕРА: „Той, що розбив банк у Монте Карльо“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Зі Женеви до Ліону.

Закордонне радіо.

Середа, 4. березня 1936.

Відень (506,8) 17.20 Сучасна австрійська музика, 19.30 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 21.25 Форт. тріо Шуберта, 21.55 Оп. арії, **Кошиці** (259,1) 16.10, 19.40 Концерт, 20.10 Сп. ресіталь, **Мор. Острава** (269,5) 19.20 Рідний край през. Масарика — нар. пісні, **Париж** (1648) 12.00 Легка музика, 17.00 Сп. ресіталь, 18.30 Концерт симф. орх., **Білгород** (437,3) 11.30 Концерт, 19.50 Нар. пісні, 21.05 Танк. музика, **Берлін** (356,7) 14.15 Концерт орх., 16.00 Танковий компас, веселі мельодії, пісеньки, сценки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 19.00 Танок інструментів, 22.30 Шопенові твори, **Ляйпціґ** (382,2) 13.15 Концерт, 20.45 „Золото Рейну“ оп. Вагнера (фраґм на сцені), **Мінхен** (405,4) 17.00 Пісні й танки з усього світа (у прогр. англійські, швайцарські, фінські, шведські, голяндські солісти, **Будапешт** (549,1) 13.40 Форт. ресіталь, 17.30 Сальон. музика, 19.30 „Цариця Саби“, оп. Гольдмарка, **Мілявно** (368,6) 11.30 Циганська музика, 20.35 „Анна Кета“ оп. Петрія, **Рим** (420,8) 19.45 Легка музика, 20.35 „Фінна“ оп. Респіґія.

Четвер, 5. березня 1936.

Відень (506,8) 17.40 Спів (Місляп-Капер сопран), 19.30 Балади, хор, 21.00 Весела всячина, **Братислава** (298·8) 17.50 Скрипка, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269,5) 17.30 Спів, 20.15 ОперетКова музика, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. музика, 19.30 Концерт військ. орх., 21.15 Концерт. орх., спів, **Париж** (1648) 10.30 Орг. ресіталь, 12.00, 13.15 Концерт, 17.15 Театр Уяви, 21.00 Муз. фолькльор Лянґведокії, 21.45 Концерт орх., **Білгород** (437,3) 13.15, 20.30, 22.30 Пісні. 17.00 Спів ресіталь, **Берлін** (356,7) 8.30 Популярна музика, 18.00 Концерт, 22.30 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13.45 Музика з усього світа, 18.00 Нар. пісні, 20.10 Твори Баха й Моцарта (форт.), **Кельн** (455 9) 22,30 Шуманові твори. **Ляйпціґ** (382,2) 16.20 Пісні Гуґ. Вольфа (Геп альт), 19.15 Романтичні пісні, **Мінхен** (405,0) 17.00 Музика з часів Фридрiха Вел., 21.10 Концерт балалайок, 13.30 Сальонова музика, 17.30 Нар. пісні, 21.40 Концерт оп. орхестри, **Мілявно** (368,6) 11.30 Легка музика. 20.35 „Сибір“ оп. Джордана, **Рим** (420,8) 13.10 Популярна музика, 17.15 Інстр. концерт, 20.35 „Квартето Ваґабондо“ оперетка Пієтрія.

Львівське радіо.

Середа, 4. березня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.55 Трохи інформацій, 11.75 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Гутірка: Про італійську жінку, 12.30 Концерт орх., 13.25 Домашнє господарсто, 13.30 Концерт бажань із гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Легка музика з гр. пл., 16.00 Муз. загадки для дітей, 16.20 Форт. ресіталь у супр. форт., 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Людина й машина, 17.20 Хвилина Р. Штравса з гр. пл., 17.50 Від білого до червоного царату, 18.00 Бравс: Клярнетовий квінтет оп. 115, 18.30 Межі поетичної свободи. 18.45 Музика з гр. пл., спів, 19.00 Як працює праісторик, виг. проф. д-р Сулімірський, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.50 Спортові вістки, 19.55 Актуальний репортаж. 20.00 Пель-Мель радіокабарет, 20.45 Веч денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Авд. Шопенова творчість, 21.40 Літ. нарис: На маргінесі „Чужинки“, 21.55 Актуальна госп. гутірка, 22.05 Легка музика. орх., 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Четвер, 5. березня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Муз. поранок для молоді середніх шкіл (гутірка, орх., спів). 13.00 П. Коханський та Арт. Рубінштайн грають Сонату д-моль оп. 108. ч. 3. Брамса (гр. пл.), 13.25 Домашнє господарство, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Спів, фортепіян, 16.00 „Хочеш іще про Мартинка“ оповідання для мол. дітей Темерсона, 16.15 Легка музика з гр. пл., 16.45 Концерт хору, 17.00 Як із веренця бавовни повстає сорочка, 17.15 Італійські настрої — камер. орх., 17.50 Актуальна госп. гутірка, 18.00 Концерт шведської симф. музики з гр. пл., 18.30 Фільма, пластика й архітектура, 18.40 Як провести свято, 18.55 Лісові новини, 19.05 Реклям. концерт. 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Легка музика, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Протигазово-лет оборона, 21.05 Театр Уяви: „Пустка“, авд. А. Рибіцького, 21.35 Пісні відсп. Ядв. Ґенерт у супр. форт., 22.00 Концерт, 22.30 Легка музика, орх.

Радіокутик.

РАДІОВА АНКЕТА БЮРА СТУДІЙ.

Радіослухачі мають можливість висловитися в справі радіових програм, що так часто викликають ріжні більш менш влучні коментарі.

Бюро Студій „Польського Радія“ оголосило і розіслало до 100.000 радіослухачів докладну анкету з просьбою висловити свої бажання щодо радіових програм.

Слухачі „мають голос“, але щось не дуже хочуть з нього користати.

Чиж це вроджена лінь причиняється до того, що так часто не відповідаємо на листи у важливих особистих справах?

Анкета є докладна і містить багато рубрик. Кожний радіоабонент знайде в ній дуже виразні вказівки. Крім того Бюро Студій у розмовах із слухачами перед мікрофоном кілька разів подавало додаткові пояснення.

Радіослухач, якому добро радіофонії лежить на серці мусить зрозуміти, що немає іншої дороги, що провадилаб до узгіднення програми із смаком і поглядами абонентів, як власне цього роду анкета.

Хочемо вірити, що цим разом радіослухачі виповнять анкету якнайскоріше і найдокладніше і перешлють її до „Польського Радія“.

У відповідній рубриці треба подати тип апарату, що його маємо, кількість осіб, що користає з нього. Отже напр.— 4 — значить: чоловік, жінка і двоє дітей, або кілька знайомих, що замешкують разом і т. п.

Далі знайдемо рубрику, де треба подати прізвище, правдиве або фіктивне, нащо комусь це ніяково і конечне адресу. Тут іде про орієнтацію, які саме програмові бажання мають окремі дільниці Польщі. Необхідно також подати рід заняття радіослухача та його освіту.

Потім іде ряд рубрик, які містять поодинокі точки радієвої програми. Бажано, щоб кожний радіоабонент докладно простудіював ці точки і при помочі хрестиків висловив свою думку: — „збільшити“, „зменшити“ їх кількість, або цілковито — „скасувати“.

Очевидно треба висловлюватись тільки про такі авдиції, яких слухаємо.

На закінчення треба подати свій загальний погляд на радієві програми, підкреслюючи одне з трьох слів: „добрі“, „середні“ — „недобрі“.

Потім, яких авдицій слухаємо частіше, краєвих чи закордонних? Очевидно, це торкається тільки власників лямпових апаратів.

Нарешті, автор анкети повинен зазначити, в яких годинах і днях тижня найчастіше слухає радія.

Як бачимо, — це праця невелика, а наслідки можуть бути поважні. Докладне виповнення анкети якнайбільшою кількістю радіослухачів полегчить Програмовій Дирекції складати для найширших кол програму якнайбільше зближену до спільних побажань.

Відповіді треба франкувати як звичайні листи, на 25 сот.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.22 і 3/4.

У Варшаві були такі курси: Бельгія 89.33, 89.51, 89.15, Копенгаґа 116.90. 117.19, 116.61, Голяндія 360.16, 360.87, 359.43. Ню Йорк тел. 5.24 і 1/4, 5.25 і 1/2, 5.23, Осльо 131.55, 131.88, 131.22, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.96, 22.00, 21.92, Швайцарія 173.27. 173.61, 172.93.

Банк Польський 93.50, Стараховичі 35.25, 34.80, 35.00, Лільпоп 9.25.

Збіже.

Ціни льоко Львів

Пшениця одноцідна 19.25—19.50, збірна 18.75—19., Ячмінь броварний 15.75—16, одноцідний 13.75—14, на мливо 13.25—13.50, овес стандарт І. 14.50—15, І. А 14—14.50, ІІ. 14—14.50, ІІ. А 13.75—14, вика темна 21.50—22, сіра 20.50—21, конопляне сіння 28.25—29.25, ріпак зимовий [illegible], мука пшенична стандарт ґат. І. витягова 0—20 прц. 33.50—34, І—А 0—45 прц. 32.50—33, І—Б 0—55 прц. 31.50—32, І—Ц 0—60 прц. 30—30.50, І—Д 0—65 прц. 28—28.50, ІІ—А 20—55 прц. 27.50—28, ІІ—Б 20—65 прц. 27—27.50, ІІ—Ц 45—65 прц. 26.75—27.25, ІІ—Д 45—65 прц. 25.50—26, ІІ—Е 55—60 прц. 24.50—25, ІІ—Ф 55—65 прц. 23—23.50, ІІ—Ґ 60—65 прц. 20.50—21, ІІІ—А 65—70 прц. 16—16.50, ІІІ—Б 70—75 прц. 15—15.50, пастева 13—13.50, разова 0—95 прц. 23—23.50, житна витягова 0—30 прц. 23—23.50, ґат. І. 0—50 прц. 22.25—22.50, І. 0—65 прц. 20—20.25, ІІ. 50—65 прц. 14.75—15, разова 0—95 прц. 16—16.50, послідна понад 0—65 прц. 11.50—12, висівки пшеничні грубі перем. станд. 10.50—11, середні 9.75—10.50, мілкі 11.75—12.25, житні 8.76—9.

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 1-го березня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	270 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2.75 „
1 л. молока від 11. І. 1936	0·13 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	5·30 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 4. III. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг І. кл.	0.95 зол.
Курки товсті з острогами І. кл.	0.90 „
Індики товсті І. кл.	1.05 „
Індички товсті І. кл.	1.15 „
Пантарки товсті І. кл.	1.20 „
Качки товщеві І. кл.	1.10 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по знижшевшій ціні.

Приймає нових доставців.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Філії Союзу Укр. Емігранток у Львові відбудуться в неділю 15-го березня в год. 5-ій в домівці Тов. Допомоги Емігрантам з В. України (Руська 3). — Управа. 1618

КУПНО - ПРОДАЖА

МАШИНУ писарську українську 170 золотих продає Патицький, Львів, Чарнецького 10. 1617 1—4

МАШИНИ до шиття нові системи Зінгера 170 золотих продає Патицький, Львів Чарнецького 10. 1617а 1—10

РІЖНІ

САЛЬОН КОРСЕТІВ „Гелена“ виконує на підставі найновіших моделів. Львів Городецька 5. І. п. 1569 1—4